

עוד מושב אחד – אם שתיהן עוברות

אריה לייב תורן · 13 באוקטובר 2026

ש"ס ויהדות התורה חתמו על הסכם עודפים. החשבון קובע אם זה משנה.

מאת אריה לייב תורן

ביום ראשון, 11 באוקטובר 2026, הודיעו ש"ס ויהדות התורה שחתמו על הסכם עודפים לקראת הבחירות של 27 באוקטובר. בהודעה משותפת אמרו ח"כ אריה דרעי וח"כ יעקב אשר שההסכם ממשיך את שיתוף הפעולה "על פי הוראת גדולי הדור", ושהשתיים ימשיכו בחזית מאוחדת בענייני לימוד התורה, מעמד בני הישיבות ומוסדות החינוך התורני. הג'רוזלם פוסט והטיימס אוף ישראל פרסמו את ההודעה באותו יום.

זו החדשה. הנה למה זה לא איחוד, ולמה החשבון בכל זאת חשוב.

בישראל המושבים בכנסת אינם מחולקים לפי אחוזים פשוטים. קודם כול, רק רשימות שעברו את אחוז החסימה, 3.25%, נספרות. נסמן את סך קולותיהן הכשרים $V_{\text{qualifying}}$. המודד הארצי הוא

$$q = V_{\text{qualifying}} / 120$$

כל רשימה i שעברה מקבלת תחילה

$$s_i = \lfloor v_i / q \rfloor$$

מושבים. המושבים שנותרו אחרי עיגול כלפי מטה מחולקים אחד אחד לפי כלל באדר-עופר (שיטת ד'הונדט שישאל נוהגת בה): המושב הבא הולך לרשימה שהמנה שלה, $v_i / (s_i + 1)$, הגבוהה ביותר. מעדכנים את מספר המושבים של אותה רשימה וחוזרים, עד שכל 120 המושבים מתמלאים.

הסכם עודפים אינו שם שתי מפלגות בפתק אחד. כל רשימה רצה לבדה, ושתיהן חייבות לעבור 3.25%, אחרת ההסכם בטל. אם שתיהן עוברות, הצמד נחשב רשימה אחת רק בסבב המושבים העודפים: הקולות והמושבים הראשוניים שלהן מתחברים כשמשווים את המנות. אם הצמד זוכה במושב נוסף, הוא מתחלק בין השתיים לפי אותו כלל, $v / (s + 1)$. השיטה מיטיבה עם סכומים משותפים גדולים יותר – וזו בדיוק הסיבה שמפלגות חותמות.

דוגמה קטנה. נניח שאחרי חיתוך החסימה נותרו שלושה מושבים עודפים, ולשתי רשימות שותפות, א' וב', יש 410,000 ו-390,000 קולות, עם 7 ו-6 מושבים ראשוניים. לבדה, המנה הבאה של א' היא $51,250 = 8 / 410,000$; של ב' – $55,714 \approx 7 / 390,000$. ב' לבדה הייתה לוקחת את המושב הבא. כצמד הן מתחרות עם $14 / 800,000 \approx 57,143$, מנה שגוברת על רשימות בינוניות רבות; ואם הצמד זוכה במושב, הוא הולך לשותפה שהמנה הפנימית שלה גבוהה יותר. שנו את המספרים, והמנצחת יכולה להתהפך. זה כל הטעם בחתימה.

המועד האחרון להגשה לוועדת הבחירות המרכזית הוא 16 באוקטובר 2026, אחד עשר יום לפני ההצבעה. הליכוד כבר חתם עם הציונות הדתית-זהות. בצד השני של המפה, "ישר" התחברה עם הדמוקרטים, ו"ביחד" עם ישראל ביתנו. ש"ס-יהדות התורה סוגרות צמד נוסף בתוך מחנה הקואליציה הנוכחית. לרשימות שלא חתמו נותרו שלושה ימים.

שום דבר מכל זה אינו אומר לכם מי ירכיב ממשלה. הוא אומר לכם איך נלחמים על המושבים האחרונים – לא בסיסמאות, אלא במנות. בשיטה שבה המספר היחיד שמשנה הוא 61, מושב אחד שזו בזכות חתימה של צמד איננו הערת שוליים. הוא ההבדל בין קואליציה שנסגרת לקואליציה שלא.

מקורות

• Shas, UTJ sign surplus vote-sharing deal ahead of 2026 The Jerusalem Post, 11 Israel elections

• Shas, UTJ sign surplus-vote 2026: 11 באוקטובר The Times of Israel, בלוג חי (אריאלה קרמל), agreement; agreements due 16 Oct

• Shas and United Torah Judaism sign surplus-vote 2026: IsraelFM, 11 TPS דרך agreement

• מאמר הסבר קודם: עודפים: איך עובד הסכם עודפים

הדוגמה משתמשת במספרים להמחשה, לא בסקר.

Prepared in deep partnership and cooperation with Grok and xAI

עוד מכתיבתי: aryehleibtoren.com/writing

כל הכבוד לריבונו של עולם · הטעויות שלי.